Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Advies van de Taskforce Mest en Waterkwaliteit aan:
de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
de Minister van Infrastructuur en Waterstaat

Directoraat-generaal Agro

Behandeld door

Datum
14 december 2020

Kenmerk
DGA / 20312463

Kopie aan

Bijlage(n)

memo

De Taskforce Mest en Waterkwaliteit had op 10 december jl. als belangrijkste gespreksonderwerp het concept maatregelenpakket voor het 7e en 8e actieprogramma Nitraatrichtlijn. De Taskforce geeft het volgende advies aan de ministers van LNV en IenW (op basis van de voorliggende informatie en onder voorbehoud dat er nog achterban raadpleging moet plaatsvinden):

- Op hoofdlijnen heeft de Taskforce waardering voor het concept maatregelenpakket en gaat dit de goede kant op om zicht te houden op voldoen aan de eisen van de Kaderrichtlijn Water.
- Ten aanzien van het voorstel om in de periode van het 7e AP de nadruk te leggen op stimulerende maatregelen ('de wortel') en in het 8e AP op regulerende maatregelen ('de stok') adviseert de Taskforce om bewezen effectieve maatregelen vanuit de DAW naar voren te halen en al in de periode van het 7e AP voor te schrijven. Dit om te voorkomen dat de maatregelen gedurende het 7e AP als vrijblijvend worden ervaren, waardoor het (tempo van) doelbereik achterblijft. Welke maatregelen precies naar voren kunnen worden gehaald, zal per RBO in beeld worden gebracht in afstemming met de achterban.
- De Taskforce is positief over de voorgestelde maatregel inzake bufferstroken, waarbij dient te gelden dat op de bufferstrook bemesting noch gewasbeschermingsmiddelen toegepast mogen worden. De Taskforce realiseert zich dat weerstand tegen deze maatregel kan ontstaan, maar adviseert hier desondanks aan vast te houden gelet op het te verwachten positieve effect op de waterkwaliteit en biodiversiteit. Daarbij wel ruimte voor de regio te laten om gebieden aan te wijzen waar geen bufferstroken nodig zijn / niet effectief zijn.
- Wat betreft de voorgestelde stimulans voor deelname aan DAW adviseert de Taskforce om deze in stand te houden maar anders aan te vliegen / te presenteren. In plaats van de aanvliegroute in het concept maatregelenpakket dat agrariërs die niet deelnemen aan DAW een korting op de stikstofgebruiksnorm opgelegd krijgen, geeft de Taskforce in overweging een algemene korting op de stikstofgebruiksnorm door te voeren en daarbij de mogelijkheid aan agrariërs te bieden deze korting 'terug te verdienen' door deel te nemen aan DAW. Achterliggende gedachte is dat hiermee de nadruk komt te liggen op belonen in plaats van bestraffen. Verder adviseert de Taskforce deze maatregel naast de regio's zand en löss, voor alle regio's in te voeren.

- De Taskforce adviseert om de aansturing en monitoring van DAW te versterken, door te monitoren welke maatregelen inhoudelijk worden getroffen incl. het te verwachten effect. Op basis daarvan kan sneller worden ingegrepen indien van de getroffen maatregelen onvoldoende resultaat verwacht kan worden. De Taskforce geeft in overweging het voorgenomen evaluatiemoment een jaar naar voren te halen (2023 in plaats van 2024) en adviseert om vooraf al duidelijk aan te geven welke maatregelen getroffen zullen worden als het doelbereik tegenvalt en daar bij aanvang van het 7e AP ook meteen al de voorbereidingen voor te treffen.
- De Taskforce adviseert ten aanzien van organische stof ruimte te bieden voor organische stofsoorten waarvan bekend is dat dit geen negatief effect heeft op oppervlaktewaterkwaliteit. Voor stoffen waar dit nog niet afdoende bekend is, wordt geadviseerd dit eerst te onderzoeken.
- De Taskforce adviseert om in de MER-procedure ook een 'zwaar' scenario waarin meteen al verplichte maatregelen worden getroffen, door te laten rekenen.
- Aanvullend adviseert de Taskforce om een economische impact assessment uit te laten voeren om inzichtelijk te maken wat de consequenties van de maatregelen voor agrariërs zijn en wat zij nodig hebben om dit mogelijk te maken (perspectief, geld, ruimte in regels, verdienmodel).

De leden van de Taskforce:

- Bert Boerman, vz Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn-Oost en namens het Interprovinciaal Overleg
- Nienke Homan, vz RBO Noord/Eems
- Anita Pijpelink, vz RBO Schelde
- Jeanette Baljeu, vz RBO Rijn-West
- Carla Brugman, vz RBO Maas
- Sander Mager, Unie van Waterschappen